

JACKi

JACKi ZPRAVODAJ

KULTURA ~ SPORT

6/2023

www.jackijablunkov.cz

DAVID CZYŽ
medové opojení

více na str. 12

Boží maják záchrany

Milí přátelé,

červen je měsíc, kdy začíná léto a končí škola. Také měsíc, který nám připomíná důležitost rodiny. Prvního června se totiž slaví Mezinárodní den dětí, který má upozornit na práva a potřeby nejmenších z nás. Po Dni dětí přichází na třetí červnovou neděli Den otců. První neoficiální oslava proběhla ve Státech již v roce 1910 a uspořádala ji jistá žena, která chtěla svému tatínkovi poděkovat za to, jak se o ní a její sourozence po smrti maminky postaral. Oficiálně se svátek slaví od roku 1966.

A jelikož nám prázdniny pomalu klepou na dveře a nastává čas cestování, pak zmíním, že pravidelně mezi nejnavštěvovanější památky patří tzv. 7 divů světa. Jedním ze 7 divů starověkého světa je monstrum, které již nenavštívíme. V důsledku zemětřesení zanikl ve 3 stol.

– Maják na ostrově Faru.

Tento již neexistující ostrůvek, Faru, se nacházel u vjezdu do přístavního města Alexandrie na severu Egypta. Zmíněný maják byl ve své době nejvyšší stavbou světa. Ačkoli se dnešní odhady jeho výšky značně liší, nejnižší udávaná hodnota je 117 m. Můžeme jí porovnat třeba s výškou našich kostelů. V Návsi kříž ční ve výšce 37,5 m v Jablunkově 41 m. Úctyhodné, přesto 117 m, to je jiná veličina.

V horní části majáku, v malé komůrce obehnané sloupy, bylo postaveno zrcadlo, které ve dne odráželo sluneční paprsky, takže vlastně „házelo prasátka“, zatímco v noci zde hořel oheň. Tato stavba byla demonstrací síly, moci a schopnosti Egypta.

V Bibli není Ježíš nikde přirovnáván k majáku, a přesto je to přiléhavá metafora. V čem? Stačí, když si uvědomíme, jaké jsou dvě hlavní charakteristiky majáku. Co platí pro každý maják, který není jen demonstrací síly a moci, ale slouží k záchráně? Především maják má vysoko umístěné, dobře viditelné světlo, které pomáhá lodím v orientaci na moři.

A pak - maják je umístěn na pevnině, často na skále, útesu, aby se jednalo o pevný bod. A v těchto dvou vlastnostech je Ježíš Kristus podobný majáku.

1. Ježíš jako světlo ve tmě

Drazí, potřebujeme světlo. Každý z nás i všichni společně. Jako otcové, jako rodiny. Bez světla není orientace.

Bez světla si brzy, v tom lepším případě, narazíme nos, v tom horším ztroskotáme. Jako loď bez majáku. Ježíš říká: „Já jsem přišel na svět jako světlo, aby nikdo, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě.“

Ježíš je světlem, které září ve tmě a mlze tohoto světa. Jeho slova nám zjevují skutečné hodnoty, které přetrvávají navěky. Zároveň nám odhalují to, za čím se často ženeme, až na útesy.

„Dokud máte světlo, věřte ve světlo,“ řekl Ježíš. Pak se stane, že budete „syny světla“ – jiné označení pro maják, tedy že Kristus jako světlo bude svítit v nás, takže druzí díky nám najdou cestu, najdou naději, víru, lásku.

Aliance pro průzkum významu otců, jedná se o celosvětovou alianci se sídlem v Kanadě, posledně zveřejnila několik poznatků o významu otců pro život dětí:

- školáci, kterým se otcové věnují, dosahují lepších studijních výsledků. Mají lepší známky, umějí lépe počítat, lépe se vyjadřují;

- zájem otců má pozitivní vliv na celkovou spokojenost dětí. Tyto děti zakoušejí méně depresí, méně emocionálních zmatků, méně strachu a pocitů viny, a trpí méně úzkostmi;

- u dospívajících, kteří mají silný pozitivní vztah s otcem, je o 80% menší pravděpodobnost, že skončí ve vězení a o 75% nižší pravděpodobnost, že zplodí nemanželské dítě;

- na druhé straně, dívky, které vyrůstají bez otcovského vlivu, se častěji stávají závislými na druhých a chlapci častěji propadají závislostem.

Jako tátové, jako rodiče máme obrovský vliv na naše děti.

A pokud máme naše děti vést, pak sami potřebujeme mít v životě světlo. Ježíš jako světlo. A také:

2. Ježíš jako skála na moři

Ježíš je pevným bodem, je skálou věků, což znamená, že se nemění pod náporu větru a vln. Kdyby byl maják umístěn na čemkoli nepevném, pohyblivém, pak by nebyl ostatním lodím k užítku. Ježíš ale prohlásil: „Nebe a země pominou, ale má slova nepominou.“ (Matouš 24:35)

Ježíšova slova jsou spolehlivá v nejistotách a proměnách tohoto světa. Jeho láska k nám je stejně pevná, Jeho milosrdenství stejně stálé a Jeho milost je stále hojně k dispozici každému, kdo o ni stojí.

I dnes je možnost obrátit se od tmy ke světlu, od budování svého života na písku k jeho budování na skále, od honby za pomíjivými přeludy k odevzdání se Tomu, který je ta Cesta, Pravda a Život. Který je jako maják, vedoucí loď bezpečně ke břehu, do přístavu, kde budou doma navěky. Ať Bůh, který na počátku řekl „ze tmy ať zazáří světlo“, osvítl i naše životy a dá nám své požehnání. Amen.

JABLUNKOVSKÉ DVORKY

26. 6. - 29. 6. 2023

JACKI Mariánské náměstí - I

26.6. Pondělí

10-15h. práce se dřevem
9-11h. malování s dětmi
9-11h. krasopsaní (cookie, děti, cookies)
14-18h. krasopsaní (cookie, děti, cookies)
9-11h. a 15-18h Macrame

28.6. Středa

10-15h. práce se dřevem
9-11h. malování zvířat
9-18h. výroba paracordových sandálů (200 Kč)
14-18h Pictorial

27.6. Úterý

10-15h práce se dřevem
9-11h. malování s dětmi
9-11h. a 15-18h. malování ústy
9-11h. a 15-18h. Macrame

29.6. Čtvrtek

10-15h. práce se dřevem
9-12h. výroba paracordových sandálů (200 Kč)

Tato akce je financována z grantu města Jablunkov

WYBITNI GÓROLE

- PROF. JERZY I ROMAN SUSZKOWIE

Ći wycie, źie z Piosku kole Jabłónkowa wywodzi sie ród wybitnych naukowców - Jerzego i Romana Suszków?

Jerzy Suszko (1889-1972) urodził się jako Jerzy Suszka w chudobnej góralskiej rodzinie w Piosku. Dziepro potym, w Polsce, zmiynił kóńcówkym swoigo nazwiska na Suszko. Po nauce w Gimnazjum w Cieszynie wyjechał do cieskiej Pragi, kany ukóńcił studia chemiczne i łobronił doktorat, a nastympnie zación pracym w Polsce jako profesor na Uniwersytecie Jagiellońskim i Poznańskim, kierego zostoł rektorem w rokach 1952-1956. Był wybitnym chemikym, założycielem Polskiego Towarzystwa Chemicznego i członkym Polskiej Akademii Nauk. Był promotorem kole 40 rozpraw doktorskich. Za jego kadycncji rektorskiej i przy jego wielkim udziale Uniwersytet Poznański przyjón łobecnóm nazwym „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza”. Aktywnie zaangażował się w sprawy Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, kierego był członkym. Zasłużył się dlo łodbudowy parafii ewangelicko-augsburskiej w Poznaniu, zniściónej w trakcie II wojny światowej, pełnił teś łobowióznki prezesa Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego. Zostoł wyróżnióny tytułym Doktora honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, a jego mianym nazwano jedném z poznańskich ulic i salym w Collegium Chemicum w Poznaniu. Na jego nagrobku wyryto napis: „Tytan pracy. Nauce poświęcił życie”.

Jego syn Roman Suszko (1919-1979) urodził się teś na Zaolziu, w Podoborze kole dzisiyjsigo Cieskiego Ciesina. Był wybitnym logikym i filozofym, uważanym za jednego z pionierów logiki wielowartościowej. Zajmował się miyndzy innymi teorióm mnogości, semantykóm i lingwistykóm matematycznóm. Twórca logiki nefregowskiej. Po wojnie zostoł profesorem Uniwersytetu Warszawskiego i kierownikym Zakładu Logiki w Polskiej Akademii Nauk. Wykładał teś porym roków w USA. Zagroł rolym Profesora w kultowym w Polsce filmie "Rejs" Marka Piwowoskiego. Je autorem ponad 70 publikacyji naukowych w jynzyku polskim i angielskim.

Roman Suszko łod najmłodsich roków przejawiał wybitne zdolności intelektualne i zainteresowani matematykóm oraz filozofijóm. Uczyniósł do szkół podstawowych w Czeskim Cieszynie, Krakowie i Lwowie, tam kany akurat pracował jego łojciec - prof. Jerzy Suszko. Gimnazjum klasyćne ukóńcił w 1937 roku w Poznaniu. W tymzie roku rozpoción studia z matematyki, fizyki i chemii na Uniwersytecie Poznańskim. W 1939 roku wroz z rodzinóm zostoł przesiedlóny jako Polok przez niemieckiego łokupanta do Krakowa.

W czasie łokupacyji ciyńsko robił fizycznie kany się jyny wtedy dało jako robotnik, dozorca nocny, portier i telefonista, a jednocześnie studiował na tajnych kursach matematykym, fizykym oraz filozofijym. łOd 1944 roku zación prowadzić na tajnych kursach zajyńcia z logiki i metodologii nauk. Magisterium uzyskał 15 maja 1945 roku na podstawie pracy „Dorobek logiki polskiej”. Po ukończeniu studiów rozwinól swojóm karierym naukowóm. Doktorat „O systemach normalnych i pewnych zagadnieniach logiki elementarnej” pod kierunkym wybitnego filozofa i logika Kazimierza Ajdukiewicza łobronił w 1948 roku, a habilitował się na podstawie pracy „Canonic axiomatic systems” uś w 1951 roku.

Roman Suszko był jednym z ciólowych przedstawicieli logiki wielowartościowej, kiero jest gałyńzióm logiki matematycznej, zajmujóncóm się analizóm rozumowań dopuścianyóncych wyyncel jako dwie podstawowe wartości logiczne: prawda i fałś. Jego prace prziciniły się do światowego rozwoju logiki wielowartościowej jako łodrymbnej dziedziny badań naukowych. łOd 1961 roku kierował Katedróm Logiki na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego. Współpracował teś z Instytym Matematycznym Polskiej Akademii Nauk. W latach 1960-63 był dziekanym Wydziału Filozoficznego UW. W 1958 roku zostoł stypendystóm Fundacji Forda w USA, a w latach 1967-73 był visiting professor w Institute of Technology w Hoboken, USA.

Prof. Roman Suszko zmarł 3.06.1979 roku w Warszawie, pozostawiajónc po siebie nowatorski i ważny dorobek naukowy oraz inspirujónc kolejne pokolynia logików i matematyków. Jego wkład w rozwój logiki wielowartościowej i logiki matematycznej jest wysoko cynióny zarówno w Polsce, jak i na arynie miyndzynarodowej.

Z góralskim pozdrowiynim
Andrzej Suszka z Rupinyki łod Fiedora
(Foto: autor)

KNIHOVNA V PARKU

Jablunkov, park A. Spyrzce, za radnicí

od 9:00-11:00 hod.

12.7. AHOJ PRÁZDNINY (Klauní na volné noze - diskotéka)

13.7. v 10:00 hod. FILMOHRÁTKY KINO, Mariánské náměstí 1

19.7. VYTVOŘ SI SVÉHO JEDNOROŽCE (Tvořivé dílny)

20.7. v 10:00 hod. FILMOHRÁTKY KINO, Mariánské náměstí 1

26.7. RETROHRY (Hry z dob, kdy ještě nebyly mobily)

27.7. v 10:00 hod. FILMOHRÁTKY KINO, Mariánské náměstí 1

AGÁTA VODIČKOVÁ

MŮJ PAPIROVÝ SVĚT

Agáta Vodičková

Pochází z Bocanovic, a i když ji život zavál na druhý konec republiky, zdejší Beskydské „kopce“ a láska k přírodě ji ovlivňují dodnes. Od mala ji bavilo kreslení a veškeré tvoření a proto se rozhodla vydat ve svém životě touto cestou. Vystudovala Soukromou střední uměleckoprůmyslovou školu ve Frýdku-Místku, obor Modelářství a návrhářství oděvů. Ve studiu pokračovala na Fakultě umění a designu Ladislava Sutnara v Plzni- obor Kniha a tvarování papíru, které ukončila magisterským diplomem z oboru Ilustrace a grafika. Ve svém povolání spojila fascinaci přírodou a vztah k umění.

Bavilo Vás malování už od školky anebo dokonce dřív?

Ano, vždy mě bavilo tvořit. Dokonce jsem už od dětství věděla, že se umění chci věnovat do budoucna a rodiče mě v tom podporovali. Hned v první třídě mě zapsali do ZUŠ v Jablunkově, kde jsem se učila všem technikám pod skvělým a inspirativním vedením paní Ireny Ostruszkové. Vždy nás dokázala nadchnout. To byly pro mě myslím zásadní roky, paní Ostruszková ovlivnila mé další směřování a dodnes na ni vzpomínám. Myslím, že jsem vůbec měla štěstí na skvělé pedagogy a profesory, kteří žili svojí profesí, hodně mě naučili a inspirovali..

Máte nějaké své kresbičky z dětských let schované?

Zrovna tento rok, když jsme zahajovali výstavu v URSUS centru v Dolní Lomné, našla jsem doma na skříni v mém bývalém dětském pokoji složku výkresů z dětských let. Prohlížely jsme si je spolu s dcerkami a jsem vděčná svým rodičům, že je uchovali.

Malovala jste od začátku přírodu, anebo jste se v tom umění nejdřív hledala?

Od mala jsem byla vedená k lásce k přírodě a ta mě v mé tvorbě naprosto ovlivnila. Beskydské „kopce“ jsou ve mně zakořeněné, půvab zdejších hor, poetika venkova, tajemno rozlehlých lesů. Příroda mě fascinuje a je pro mě obrovskou inspirací. Různé struktury, formy, procesy, které v přírodě nacházíme a jejichž jsme součástí. Na procházce lesem nevím, kam dřív koukat a co dřív sbírat pro pozdější domácí studie.

Jaká technika je Vám nejbližší?

Od začátku to byla kresba tužkou, uhlem, pastelem, pastelkou. Mohu říct, že tužka je vždy všude se mnou. S příchodem dětí přišla i určitá proměna tvorby a začala jsem objevovat svět barev, nejčastěji akvarelu. Neumím se „zabydlet“ v jedné výtvarné technice, baví mě neustálé objevování a učení se nových technik a postupů a jejich vzájemné propojování.

Co Vás naučily školy, které jste studovala?

Po absolvování střední školy jsem se rozhodovala kam dál a objížďala jsem dny otevřených dveří na uměleckých vysokých školách. V Plzni na Fakultě umění a designu Ladislava Sutnara mě tehdy naprosto okouzлил atelier „Kniha a tvarování papíru“. Pro mě do té doby úplná neznámá.

Kniha mě tenkrát očarovala možná proto, že už od dětství jsem moc ráda četla a utíkala do světa příběhů. Nebyla to tentokrát „jen“ ilustrace. Bylo přede mnou řemeslo, o kterém jsem doposud moc nevěděla. Najednou jsem knihu viděla jako svébytné umělecké dílo, které umožňuje využití a kombinování vícero výtvarných prostředků. Dává nám tak prostor pro zaznamenání příběhů, plynutí času, umožňuje hru s překvapením. Mě osobně hlavně dává ohromnou svobodu v tvorbě. Věděla jsem, že tohle je ono, že tohle chci zkusit, umět si udělat knihu od A do Z. Přihlásila jsem se, vzali mě a já se stěhovala na druhý konec republiky. Holka z vesnice do „velkoměsta“. Po absolvování bakalářského studia jsem pokračovala v magisterském studiu, oborem Ilustrace a grafiky.

Kromě škol absolvovala jste ještě nějaké inspirativní kurzy anebo setkání umělců?

Po studiích jsem se nadále věnovala tvorbě a přicházely první zakázky. V té době jsem poznala manžela, se kterým jsme se nastěhovali do Vodního Újezdu. Tam dnes žijeme společně s dvěma dcerami a pejskem. Zatím, vzhledem k mým mateřským povinnostem, nebyl moc čas ani příležitost na jiné zájmy, ale loni na podzim jsem konečně poprvé vyrazila na skvělý víkendový workshop. Byl se známým českým animátorem a ilustrátorem dětských knih Filipem Pošivačem. To byla opravdu skvělá zkušenost setkat se s profesionálem a koukat mu pod ruce.

Kterým druhům tvorby se věnujete?

Tak toho je opravdu dost. Přicházejí ke mně různé druhy zakázek a výtvarných spoluprací. Jsou to hlavně knižní a didaktické ilustrace pro děti. Občas vytvořím nějakou kresbu nebo malbu na přání. Jindy je to zase čistá knihařina. Odhaduji, že to budou už stovky ilustrací pro různé projekty. Hodně také pracuji s papírovinou, ta mě poslední dobou moc baví. Vytvářím z ni objekty, experimentuji s výrobou ručních papírů. Teď mám za sebou i první dílničky pro děti a dospělé, kdy pracujeme právě s papírovinou. V neposlední řadě se věnuji vlastní autorské tvorbě a to je čistá radost. Teď vznikají i první produkty jako pohlednice, autorské tisky, skládačky a papírové loutky pod moji malou autorskou značkou Agai. Od mala jsem byla vedená k lásce k přírodě a ta mě v mé tvorbě naprosto ovlivnila. Beskydské „kopce“ jsou ve mně zakořeněné, půvab zdejších hor, poetika venkova, tajemno rozlehlých lesů. Příroda mě fascinuje a je pro mě obrovskou inspirací. Různé struktury, formy, procesy, které v přírodě nacházíme a jejichž jsme součástí. Na procházce lesem nevím, kam dřív koukat a co dřív sbírat pro pozdější domácí studie.

Kterou z nich máte nejraději?

Nejraději si dělám ty „své věci“, hlavu mám pořád plnou nápadů. Jelikož jsem sběratelkou příběhů, vášnivou čtenářkou a milovnicí knih, každá knižní ilustrace, která mi přistane na stole, je pro mě výzvou a radostí.

Vydala jste i vlastní knihy?

Vlastní ještě žádné. Několik autorských knih jsem vytvořila, ale ještě za dob studií a to jsou jen autorské originály v omezeném počtu kusů. Zatím jsem na knihách pouze spolupracovala.

Jsou Vaše knihy či ilustrace spíše jen pro děti anebo tvoříte i pro dospělé?

Knižní ilustrace jsou pro děti, ilustrované knihy pro dospělé jsou v dnešní době, hlavně z finančních důvodů raritou. Po narození mých dětí tvořím hodně právě pro děti, dává mi to smysl. Ale v mé volné tvorbě, kdy vytvářím kresby, malby nebo grafiky vznikají díla, která oslovují i dospělé.

Měla jste nějaké výstavy?

Sice nějaké výstavy už proběhly dříve, ale až v letošním roce jsem měla v lednu samostatnou výstavu s názvem „Mé světy“ v Dobřanské galerii tady u nás na jižním Plzeňsku. A teď probíhá výstava v URSUSu v Dolní Lomné s názvem „Beskydy pod lupou“.

V čem je specifická?

Na této výstavě je k vidění výběr z ilustrací, které jsme tvořili od roku 2018. Tehdy, hned po škole, mě oslovila paní Jana Karpecká z URSUSu, která hledala výtvarníka. Ilustrace zobrazují Beskydskou krajinu, její faunu a flóru. Většinou jsou to ilustrace didaktické neboli vědecké, určené k výuce. Když maluji, sleduji, co je pro zobrazovanou věc typické. Musím být objektivní, primární je informace, kterou má ilustrace sdělovat. Vědecká ilustrace má potenciál podrobnějšího a přesnějšího zobrazení než například fotografie, jelikož ilustrátor může vypíchnout ty nejpodstatnější věci. Jsou malované akvarelem, doplňované pastelkami. Tento projekt, který vznikl pro URSUS, je výstupem pro pracovní sešity a další pomůcky pro školy.

Jak to odborné schvalování vlastně probíhá?

Na začátku spolupráce dostanu zadání, například nějakou bylinu. Dostanu potřebné informace o rostlině, fotografie, texty. Pokud je to možné, jdu do terénu, bylinu si vyhledám, prozkoumám a naskicuji. Poté si tužkou jemně, ale detailně bylinu předkreslím. V téhle fázi ji většinou posílám ke konzultaci zadavateli. Odborníci mě pak třeba upozorní na to, co je potřeba vylepšit. Pak už přichází na řadu barvy. Dlouho míchám, hledám co nejrealnější odstíny. Když je ilustrace hotová, znovu posílám ke konzultaci, někdy ji musím ještě doladit, ale to se stává. Ze začátku byla práce na těchto zakázkách opravdu těžká. Trvalo mi, než jsem se vykreslila a naučila se všimnout důležitých detailů.

Vyhrála jste nějaké soutěže?

Žádných soutěží jsem se zatím neúčastnila, tedy až na jednu. Moje diplomová práce, autorská kniha s názvem „Lesák bludný hledá domov“ byla v roce 2018 nominována v prestižní soutěži Grafika roku na hlavní cenu v kategorii autorská kniha. I když nominaci neproměnila, mám velkou radost, že byla ve výběru těch nejlepších.

Zabýváte se i restaurátorstvím, čeho se to týká?

Jsem zaměstnána jako restaurátorka pro Státní oblastní archiv v Plzni. Sídlíme v krásném domě v Horšovském Týně, s výhledem na zámek. S kolegyněmi se zaměřujeme především na restaurování papírových archiválií, tedy knih, velkoformátových archiválií, jako jsou například mapy nebo plány, papírových dokumentů, ale i pergamenových listin, včetně voskových pečetí. Můj pracovní den se tedy odvíjí podle toho, jakou práci mám zrovna na stole. Je to opravdu rozmanité, od podrobného focení archiválií, přes čištění, koupání, až po samotné restaurování různými metodami. O tom by se dalo hovořit hodně dlouho. Každá z archiválií má své postupy konzervování a následného restaurování. Vždy musíme dobře zvážit, jak budeme postupovat. Naštěstí jsme fajn kolektiv, a když si občas s něčím nevíme rady, dáme hlavy dohromady. Práce je to krásná, zajímavá a různorodá. Jsem vděčná, že jsem dostala příležitost naučit se další řemeslo.

Jak odpočíváte po náročném sezení u archu papíru?

Já naopak jezdím odpočívat od každodenních domácích a mateřských povinností do práce. „Schovat se“ k archům papírů.

Jak často navštěvujete svou rodnou vesnici a na co se tady nejvíc těšíte?

Snažíme se jezdit párkrát do roka, ale s rostoucími dětmi, které už mají také své školní povinnosti, a našimi pracovními povinnostmi to jde čím dál hůř. Naštěstí rodina i přátelé jezdí také za námi do Vodního Újezdu. Nejvíc se vždy těším právě na rodinu a kamarády, na společně strávený čas. Vždy se také snažím vyrazit alespoň na malou procházku po známých místech. Poslední dobou ale vnímám, jak se původní vysoké lesy vlivem kůrovce mění, to mě mrzí, jelikož kdysi známá místa vypadají úplně jinak.

Máte nějaké plány anebo sny do budoucna?

Moc ráda bych v budoucnu i nadále restaurovala v Horšovsko-Týnském archivu. Doufám, že pořád budu mít dost inspirace a nápadů pro tvorbu a dále budou přicházet krásné zakázky, na kterých budu moct obklopená svými blízkými pracovat.

Děkujeme za rozhovor a přejeeme ještě hodně krásných inspirací a pracovních úspěchů

Irena Jurgová
(foto: Agáta Vodičková)

SRDEČNĚ ZVEME NA

Vernisáž VÝSTAVY

UMĚLECKÝCH DĚL

PRACÍ ŽÁKŮ VÝTVARNÉHO OBORU

12
ČERVNA
2023

OD 16:30

v Jablunkovském centru
kultury a informací, JACKi

JAK JE SŁÓNKO NA GYMBIE, W SERCU POTYM NIE ŁOZIÓMBIE

Przyszeł czas radości ze słońca a lata, kiere rozdowo światło do całego świata. Trześnie a jagódki sie już czyrwiynióm a je niejelepszi czas na zbiyrani a suszyni zielin. Staro móndrość prawi, że prawie teraz majóm niejwiynkszóm siłe a moc... Czemu? To niech se każdy odpowiy sóm, coby nikómu nic nie podciepować. Mogymy nazbyrać naprzykład cosi dziurawca, bedzie sie nóm godzić na dłógi zimowe wieczory. Lza zrobić aji dziurawcowy olejiczek. Dali zbiyrómy a suszymy kwitnóncy krwownik, fortusznik, zieline świyntego Jóna, jynzyczki, rzepik, polej, balszón, pokrziwym a kóndrótek. Gdóz jeszcze chowie kury, tak jim może nasuszić pokrziw na zime a naisto sie potym jaksim tym wajcym nawiyncej łodwdziyńczóm.

Już w czerwcu kwitnie lipowy kwiat. Nazbiyrejmy se tych darów przyrody, kiere tu sóm dlo każdego z nas. Przyroda kole nas je każdym dniem wierno rytmu, kiery je pełny siły łodrodzynio. Choć sie świat ludzi przemiyńio z dnia na dziyń, tak dali dbejmy ło tyn przeszumny świat. Roz za czas se potrzebujmy zónść do przyrody, a potym już nima daleko nóńć chodniczek ku siebie.

Ja ja, u nas za piecym łod Pón Bóczka je fajnie, ale trza sie podziwać aji dali, jako indzi wónio chlyb a szmakuje Świat. Cesty tych naszich żiwotów sóm oryginalne, jak ty żiwotki na starych sukniach...

Naszim nejwzocniejszim darym je nasz wolny czas, i tóz nóm trzeba pierónsko rozmyślać, co bedymy robić, albo jeśli bedymy raczi odpocziwać... Szpacyrowanim po tych naszich gróniczkach nic nie zepsujmy a jeszcze se pieknie zrelaxujmy. Jak nas wiater kanysi dali zanie sie, tak trzeba lecieć, bo aji za granicóm je kiel a razy szumnieji, niż by sie mógło zdać. Ja ja, u nas za piecym łod Pón Bóczka je fajnie, ale trza sie podziwać aji dali, jako indzi wónio chlyb a szmakuje Świat. Cesty tych naszich żiwotów sóm oryginalne, jak ty żiwotki na starych sukniach...

Janek z Brzega

(foto: AUTOR)

spotkani rodaków v Gerniku

Góry Kaukazu

Zieliny

BESKYDSKÝ PRŮZKUMNÍK

STUDÁNKA GIROVÁ

1. 7. - 31. 8. 2023

STUDÁNKA U KORYTA

BUKOVEC

STUDÁNKA
ZBOJNÍKA ONDRÁŠE

TYRA

TAJEMNÁ ŘASNOVKA

STRANICE

MLOČÍ STUDÁNKA

BALLOVCE

SUSIARNIA

KRAPEL

MALENOVICE

ČANTORYJE

STUDÁNKA GOMOLKA

KRAPEL

LUDSKÁ JESKYNĚ

HŘCAVA

PRAMEN LUDSKÉJ
PANNY MARIE

TURZOVKA

TRÓPLO OLZY

STĚPNA

MYDEL

HORNÍ LOMNÁ

Navštív všechna místa,
vyfoť se, fotky pošli
na akce@jablunkov.cz
do 31.8.2023
a zapoj se do soutěže
o hodnotné ceny

DAVID CZYŻ

MEDOVÉ OPOJENÍ

Svět včel je neskutečný a udivující. Je to svět, bez kterého by celá planeta přestala existovat, vše by zahynulo. Včelí med je oblíbený pro svou specifickou chuť. Pan David Czyż zúročil tradici ve výrobě medových likérů v našem kraji a jeho produkty jsou nejen chutné, ale i zdravé. Výrobky Pana Czyže patří do „Górolské swobody“, která zaručuje kvalitu a podporuje regionální produkty.

Co Vás přivedlo k tomu, že jste začal uvažovat o výrobě medových likérů a který produkt byl první?

Firmu jsem založil u sebe doma. Když jsme dům stavěli, měli jsme záměr, aby ve sklepě byly vyšší stropy, aby tam mohlo něco být. Byla to asi předtucha. Když jsme dům v roce 2001 kolaudovali, ještě jsme nevěděli, že budeme podnikat s medovými likéry. První výrobek byl medový likér s propolisem a začali jsme s ním v roce 2002. Ochutnávky jsme dělali doma a u souseda, kterého napadlo, že jej mohou klidně prodávat. To byl pro mě asi ten první impuls.

Myslela jsem si, že hlavní složkou, o kterou Vám od začátku šlo, byl med?

„Miodula“ se u nás pod horami vždy dělala a každý měl svůj recept. Med a alkohol byly hlavní složkou. Já zkusil přidat propolis. Vlastně jsem měl od počátku myšlenku připravovat nějaké „lykarstwo“. Včelaři vědí, že propolis je jedinečný, protože včela si nasbírá z přírody to, co je pro ni nejlepší, a potažmo tak svůj úl ochrání před vším, co v něm nemá být. Proto je tak účinný.

Máte manufakturu doma? Pomáhá Vám někdo z rodiny?

Ano, výroba je v suterénu našeho domu. Pracovníci firmy jsou manželka, starší dcerka a já. Mladší dcerka ještě studuje ekonomii, ale už teď nám hodně pomáhá s papíry. Jsem rád, že máme rodinnou firmu a můžeme být všichni pohromadě.

Jste včelař?

Pradědeček i dědeček byli včelaři. Když mi bylo 7 let, trávil jsem prázdniny u dědečka pod Kozubovou a

Vzpomněl jsem si na to, když jsem se oženil, protože včelařil můj tchán. Takže jsem měl další impuls. Přiřel jsem se pod Velký Stožek a tam jsem už pak měl pár úlů. Kdysi na vesnici bylo včelaření přirozenou součástí hospodářství, lidé věděli, že je to pro tu přírodu nutné a když má někdo ovocné stromy, bude i větší úroda. Teď se spíše včelaři z přesvědčení. Začal jsem včelařit v roce 2001 a vydrželo mi to 10 let. Při výrobě likérů jsem byl včelařem ještě 7 let. Z časových důvodů, kdy začalo podnikání zabírat všechnen čas, jsem se musel včelaření vzdát.

Odkud teď berete med na vaše likéry?

Z Jeseníků, z včelařské farmy „Kolomý“. Je to rodinná firma. Med jsem nakupoval u Jana Kolomého staršího a teď už u jeho vnuka. Tady u nás bych to množství těžko sehnal. My máme spotřebu kolem 2 tun ročně, a i když se to může zdát hodně, není to tak, protože podíl medu v našich likérech je velký. V „Mama z Tatóm“ je v jednom litru dokonce půl kila medu. Včelaři u nás už mají své zákazníky, a bylo by náročné sbírat po kapkách. V Jeseníkách jsou včelařské farmy a mají těch včelstev třeba až několik stovek. Jeseníky mají lepší podmínky, jsou méně obydlené a se včelami se může kočovat. Je to i o té specializaci, že se včelaření věnují profesionálně. Beru od nich také vosk a propolis, a mám záruku kvality.

Jak převážíte ten med tak z daleka?

Jezdím s vlečkou. Med je v kyblících 14 kg. Už se stalo i to, že se mi med vylil a včely ho našly hned, do několika minut kolem mě doslova hučely. Částečně se to dalo zachránit. Pár včel jsem si tehdy sebou i přivezl.

Jak dlouho se už prodejem likérů zabýváte a jaké to jsou?

Od roku 2003, takže teď je to už 20 let. První byl medový likér s propolisem, pak ořechovka, bylinka, smrkový a postupně přibývaly další. Před třemi lety napadlo Petra Staňa z Trojmezí, že bychom mohli dělat i „Vařonku“. Velmi autentickou etiketu nám namaloval bratr Antonína Szpyrce Vladislav a zákazníci na ní poznávají svého dědečka, otce, strýce. Na etiketě vlastně najdete celý recept pro výrobu, tak jak se připravoval od Těšina po Čierne. Je tam zkaramelizovaný cukr, citrónová šťáva, skořice, hřebíček a taky med, ten v původních recepturách nebýval, ale příjemně zjemňuje chuť.

Kde se vaše likéry dají koupit a jaké další druhy vyrábíte?

Dají se koupit na hezkých místech. Při jejich výběru dám hodně na intuici. Příkladem může být krámek „U Pernikářky“ Pavly v Těšině. Je to nádherná prodejnička a zároveň kavárnička a je tam i muzeum kočárků. Opravdu krásné místo. A jinak v informačních centrech, v muzeu v Lomné, v GOTICu, v JACKi, v hotelích. Dají se objednat i na e-shopu, pak je máme na horských chatách a třeba taky na rozhledně Čantoryji. Pro některé chaty děláme i „privátní značky“, jako je například „Vařonka“ z Gírové, která má etiketu s perokresbou Gírové, pak „Četynovka“ ze Skalky, na které je etiketa s jejich liškou. Jedinečná je „Ostrá borůvka“ na Ostrém, ve které je 40% alkoholu, je silnější než naše klasické likéry. Tu koupíte jen tam. Pak vyrábíme ještě jeden velmi zajímavý produkt - „Medovou kávu“. Ten vznikl ve spolupráci s „Kavárničkou u chalupky“ a paní Vlasta Orešanská dodává pro tento likér nejen kávu, ale navrhla i etiketu. Je v něm 1800 espress na 200 litrů likéru. Turecká káva se pro to nehodí, chutná úplně jinak, takže dcera dělá dva a půl dne espressa na jednu výrobu. Káva z Hřčavy je kávový Rolls-Royce a i když má likér jen 18% alkoholu, je výborný a nejlíp chutná podávaný se šlehačkou. Posledním z našich produktů je „Medová švestka“, to je domácí slivovice s medem. Přišli jsme na to, jak tu slivovici smíchat s medem, aby se neobjevil sediment, je to naše malé tajemství.

Který likér má největší úspěch?

Asi nejvíc ten první – medový likér s propolisem. Pořád má prvenství a pak samozřejmě „Mama z Tatóm“. Je to taková vlajková loď „Górolské swobody“.

Co Vás přimělo k tomu ucházet se o certifikát „Górolsko swoboda“?

Bylo to setkání s Leszkiem Richterem, který je koordinátorem projektu. Potkali jsme se v polském Prudniku na trzích lidových tvůrců. Moc se nám tam líbilo. Teď se už v zahraničí prodávat nedá, museli bychom vytvořit další firmu a mít polské kolky a jen s ochutnávkou se jezdit nevyplatí. Ocenění „Górolsko swoboda“ jsme získali v roce 2009. Produkt „Mama z Tatóm“ vznikl o něco později a byl výsledkem spolupráce, na kterou rád vzpomínám. Antonín Szpyrc nám namaloval etiketu a Leszek Richter pomohl s texty. Vnímám to tak, že vše nové vzniká částečně dílem náhody a nové nápady nejsou jen naše. Záleží, kde se ocitneme a koho potkáme na své cestě.

Zúčastnil jste se nějakých jiných soutěží?

Všechny soutěže se týkaly „Mamy z Tatóm“ - V Jablonci nad Nisou, v Prudniku, v Zakopanem, kde jsme získali první místo v soutěži o nejlepší regionální potravinu „Tatrzańska jesień“. Teď už se soutěží neúčastníme, certifikát „Górolsko swoboda“ mluví sám za sebe. Posuzují se tam vstupní suroviny, podíl práce, tradice v regionu. Na začátku jsem nevěřil, že to vyjde a proto jsem byl z toho úplně v euforii. Jsem už několik let členem komise a všiml jsem si, že uchazeči jsou většinou skromní lidé zaujatí pro konkrétní věc. A nikdo nemá pocit, že má na ocenění nárok, nikdo to nebere automaticky.

Máte nějaký nový produkt?

Nově máme bonbóny s propolisem a je v tom i trocha numerologie. Zhruba po 10 letech od medového likéru s propolisem jsme přišli se sirupem s propolisem. Když jsme totiž jezdili po trzích, vždy k nám přicházeli lidé, kteří chtěli něco bez alkoholu, něco pro děti. Sirup s propolisem se vyrábí trochu jiným způsobem než likéry a je taky zajímavý a specifický. Po dalších 10 letech, tedy letos, se objevily „Propolisky“ – bonbóny s propolisem. Je tam pořád ta motivace dělat nějakou tu „medicínku“, něco zdravého pro lidi. Finální recepturu jsme zkoušeli

přes rok, ale ve skutečnosti jsme s tím začali o hodně dříve. Když se pokus nevydařil, odložili jsme to a po nějakém čase zkoušeli znovu. Ze začátku jsme do bonbónů přidali i med, ale ta chuť nebyla úplně dobrá. Myslím, že se nám v „Propolisách“ podařilo spojit šetrnou ruční výrobu s přírodními surovinami. Někteří zákazníci říkali, že jim naše bonbóny připomínají chuť z dětství, když poprvé zkoušeli med s voskovými víčky při vytáčení medu. Je to chuť toho propolisu doplněná citrónovou šťávou a zkaramelizovaným hnědým cukrem. Když je vyrábím, zavřu se na celý den ve výrobě. Je to krásná řemeslná práce a hlava si u toho skvěle odpočine. Je to ovšem běh na dlouhou trať jako u každého nového produktu. Překvapivě jsme jich zatím nejvíce prodali do jedné prodejny v Plzni.

Je v současné době podnikání v tomto oboru těžké?

Je to asi v této době těžké. Všechno začíná být takové zvláštní, některé menší firmy končí po 20. – 30. letech podnikání. Já mám víru, že budeme pokračovat dál. Jsem vděčný za vše, i v tom se chci vracet k tomu, co bylo kdysi, kdy lidé za vše děkovali a nic nebrali automaticky. Když se neurodilo, tak nebylo. Chci k tomu přistupovat s pokorou. Jednou jsem byl pozván do „podnikatelského inkubátoru“ do Knihovny Třinec na povídání o mém podnikání. Vyprávěl jsem o své vizi, že místo vidiny zisku na samém počátku je spíše důležité, aby si člověk uvědomoval, že to dělá pro druhé, že je to služba, kterou je třeba dělat s chutí a poctivě. S tímto vědomím to jde a může nás to i uživit.

Jaké je Vaše vzdělání a původní zaměstnání?

Studoval jsem v Praze přírodní vědy se zaměřením na hydrogeologii – podzemní vody. Zajímala mě historie země - paleontologie, hledání vody, geopatogenní zóny, zlomy v zemské kůře. Teď mě konkrétně zajímají prehistorické kultury, známé také jako prehistorické civilizace. Na dnech moří vědci objevili paláce staré desítky miliónů let. Jsou zachyceny snímky z letadel a ponorek. Nezapadá to do konvenční vědy a stále více se připouští fakt, že Darwinova evoluční teorie není schopna některé věci uspokojivě vysvětlit. Kromě toho se už 10 let věnuji meditačnímu cvičení Falun Gong, který i předcvičuji.

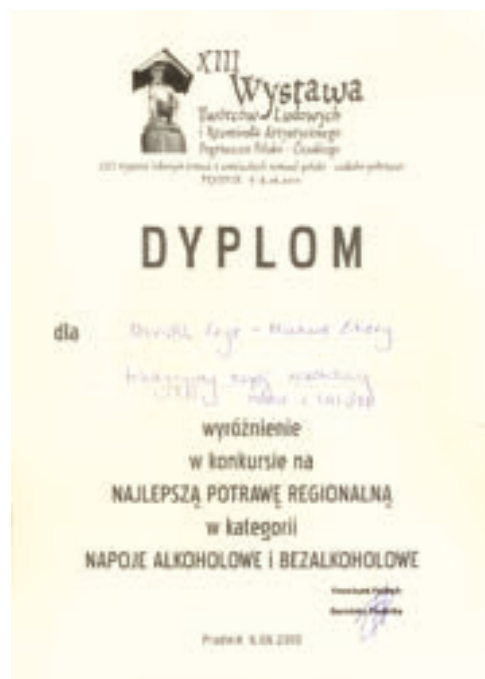
Jak jste se k tomu dostal?

Opět díky našim líkérům. Jezdili jsme do Polska na „Targi zdrowia“, kde si jeden pán všiml, že sedím vedle stánku, nehýbu se a ono to tak trochu vypadalo jako meditace. A tak se se mnou dal do řeči a seznámil mě s touto tradiční metodou, která je stará více než 5000 let. Je založena na principu Pravdivosti, Soucitu a Snášenlivosti a vede k harmonii.

V Číně se cvičilo od roku 1992 do roku 1999, ke konci už cvičilo 70 až 100 miliónů lidí. Tehdejší komunistický vůdce Číny pak cvičení zakázal a nařídil útlak jeho stoupenců, kteří jsou dodnes pronásledováni, zavírání do pracovních táborů, mučení a nucení k ilegálním odběrům orgánů. Zajímám se hodně pronásledováním v Číně a organizoval jsem s tím spojenou výstavu – Pravdivost-Soucít-Snášenlivost v umění. Jsou to krásné novorenesanční obrazy od umělců, kteří utekli z Číny, cvičí Falun Gong a tímto způsobem chtějí lidem ukázat pravdu. Jsem rád, že obrazy byly k vidění taky na radnici v Jablunkově v březnu 2016. Kromě toho se prostřednictvím spolku „Lidská práva bez hranic“ věnuji promítání filmu o pronásledování Falun Gongu na školách, aby si i děti uvědomovaly, co všechno se děje ve světě. Jmenuje se „Free China: The Courage to Believe“, byl natočen v roce 2012 a bohužel je stále aktuální. Film je smutný, ale má i pozitivní vyznění, že se ničím nesmíme nechat převládat.

Máte nějaké plány a sny do budoucna?

Mám pocit, že s přibývajícím věkem je těch plánů a snů méně a jsou skromnější. Přál bych si potkávat usměvavé lidi, kteří se umí „zastavit“. Ne nadarmo se říká přítomnému času „present“ a myslím, že to je ten skutečný dar, který máme.

Děkujeme za rozhovor a přejeme ještě hodně medových nápadů

Irena Jurgová
(foto: archív David Czyž)

**ZUŠ JABLUNKOV
VYPISUJE PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY
DO HUDEBNÍHO
A VÝTVARNÉHO OBORU**

VE DNECH 12. - 16. 6. 2023

ON-LINE PŘIHLÁŠKY JSOU
DOSTUPNÉ NA
WEBOVÝCH STRÁNKÁCH

WWW.ZUSJABLUNKOV.CZ

PŘIHLÁŠENÍ

OD 1. 5. DO 7. 6. 2023

**PŘIJÍMACÍ
ZKOUŠKY**

KALENDÁRIUM AKCÍ

Jablunkov a okolí

ČERVEN

2023

2. 6. 2023 v 14:00 hod.

HRAVÉ ODPOLEDNE

- ZÁBAVA A ATRAKCE PRO DĚTI A DOSPĚLÉ

Mosty u Jablunkova, centrum obce

Pořádá: Dřevěnka na Fojtství, Mosty u Jablunkova

7. 6. 2023 v 16:00 hod.

PŘEDNÁŠKA- KDYŽ PARTNER ODCHÁZÍ

- MGR. SIMONA RYKALOVÁ

Hrádek, Centrum volného času

Pořádá: MAS Jablunkovsko

10. 6. 2023 v 9:00 hod.

MALOVÁNÍ NA SKLO

Jablunkov, Muzeum trojmezí

Pořádá: Muzeum trojmezí

12. 6. 2023 v 17:00 hod.

VERNISÁŽ VÝSTAVY ZUŠ

Jablunkov, JACKi

Pořádá: JACKi

16. 6. 2023 v 18:00 hod.

FUTURE CONTROL

Belko, Hrádek 427

Pořádá: Hospůdka Belko

22. 6. 2023 v 16:05 hod.

VYCHÁZKA- BOTANICKÁ EXKURZE

Bystřice, MUZ-IC

Pořádá: MUZ-IC

24. 6. 2023 v 15:05 hod.

MSFF-NOC ŚWIYNTOJAŃSKO-WIÓŃKI

Bystřice, MUZ-IC

Pořádá: MUZ-IC

24. 6. 2023 v 9:00 hod.

DRÁTOVÁNÍ V MUZEU

Jablunkov, Muzeum trojmezí

Pořádá: Muzeum trojmezí

24. 6. 2023 v 16:00 hod.

SLAMNÍK FEST VOL. 4

Mosty u Jablunkova, Hospůdka u hřiště Slamník

Pořádá: Hospůdka u hřiště Slamník

24. 6. 2023 v 9:00 hod.

MUNDIÁL

Hrádek, Girov

Pořádá: Café club

26. 6. -29. 6. 2023 v 9:00 hod.

JABLUNKOVSKÉ DVORKY

Jablunkov, JACKi

Pořádá: JACKi

1. 7. 2023 – 31. 8. 2023

BESKYDSKÝ PRŮZKUMNÍK

Pořádá: JACKi

JACKi ZPRAVODAJ - periodický tisk územního samosprávného celku, města Jablunkov. Adresa vydavatele: Jablunkovské centrum kultury a informací, p.o., Mariánské náměstí 1, 739 91 Jablunkov, IČ 47999764. Vychází měsíčně pod ev. č. MK ČR E 23799 v nákladu 2100 ks. Místo vydání JACKi Jablunkov. Odpovědná osoba: Mgr. Gabriela Niedoba, ředitelka JACKi. Příjem inzerce e-mail: jacki@jablunkov.cz, tel.: 558 358 013; redakce si vyhrazuje právo na krácení a úpravu textů. Tisk: KLEINWÄCHTER holding, s.r.o., Čajkovského 1511, 738 02 Frýdek-Místek.